

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio V. Argumentum. Demonstratur, An Parochi debeant esse assidui in administratione Sacramentorum? Quando peccent ob desidiam? Et an tempore Pestis debeant ea propriis manibus ministrare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

SUMMARIUM.

1. Parochi quam frequentes esse debeant in administrandis Sacramentis Confessionis, & Communionis?
2. Parochi non assidui in ministrandis Sacramentis peccant mortaliter.
3. Pestis tempore an Parochi teneantur residere? Et Sacramenta suis manibus ministrare?

Quidam Parochus protestatur suis ovibus, se ad Sacramenta Confessionis, & Communionis semel in mense administranda paratum fore; sæpius autem nequaquam. Queritur, an gravis culpa se reum constituat? Circa hoc quaesitum reperitur duæ opinioniones diversæ: Una, quæ distinguit, vel iste Parochus est in Civitate, ubi plurimi sunt Confessarii Sæculares & Regulares expositi ad excipiendas confessiones fidelium, & iisdem exhibent Sacram Synaxim? Et hic non est reus gravis culpæ, ea ratione, quia oves sibi creditæ nullum patiuntur detrimentum, cum habeant alios Confessarios, à quibus sine magno incommodo recipere possunt Sacramenta. Vel Parochus est in loco campestri, vel montibus, ubi desunt alii Confessarii, qui satisfaciunt necessitati, seu devotioni petentium Parochianorum suorum Sacramenta? & in hoc casu mortalis culpæ reus erit. Ita Possévinus de offic. Curati cap. 5. §. 7. Diana, qui eum refert, & ejus opinionem dicit probabilem part. 2. tract. 16. ref. 2. in fine, quæ collocata est in Coordinato tom. 1. tract. 6. resol. 42. & Reginald. in Praxi fori Pœnitent. lib. 29. num. 96.

Altera est opinio, quæ facit hunc Parochum reum omnino culpæ mortalis, siue sit in Urbe, siue in Villis, ob sequentes rationes: 1. Quia Parochus tenetur ex officio, & ex justitia administrare Sacramenta non solum in casu necessitatis, & in Pœschate, sed etiam quotiescumque sui Parochiani illa rationabiliter petunt. Bonacina de Sacram. Pœnit. disp. 5. §. 7. punct. 4. §. 2. num. 23. Sed qui vult confiteri peccata sua, & Eucharistiam sumere omnibus Dominicis diebus; laudabiliter facit secundum exhortationem Divi Augustini in cap. Quotidie de Consecrat. dist. 2. Ergo iste Parochus, qui protestatur nolle administrare Sacramenta, nisi semel in mense, deest officio suo, cui tenetur ex justitia, & sic mortaliter peccat. 2. Quia juxta Concil. Trident. sess. 23. de ref. cap. 1. Præcepto Divini mandatum est omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, verbique divini predicatione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere. Sed non diceretur pascere oves sibi creditas iste Parochus, qui nollit in festivis diebus intra mensem occurrentibus, præcipue magnæ devotionis, Sacramenta administrare. Ergo reus culpæ gravis est censendus. Gobat. in Experiment. Theol. tract. 1. num. 105. & tract. 4. num. 401. 3. Siquidem Parochus est Medicus spiritualis animarum, Isa. cap. 1. Mosconius de Majestate Militan. Eccl. lib. 1. part. 1. cap. 20. pag. 346. Sed male fungeretur officio suo, tardando per mensem mederi infirmo, plagam mortalem habenti, id est, mortale peccatum, ubi peteret confiteri, Coton. Illustr. controuv. lib. 3. controuv. 6. num. 10. Bissus in Hierurgia litt. P. num. 162. §. 18. Ergo. 4. Nam Parochus tenetur ex officio consulere spirituali profectui suorum populorum; qui præcipue pendet ex frequentia Confessionis, & Communionis. Layman lib. 5. tract. 6. cap. 13. num. 2. Quæ quidem frequentia in hac Diœcesi habetur singulis diebus festivis, & præcipue in solemnitatibus Apostolorum, ac Deiparæ; & de jure consuetudo Diœcesis est attendenda. 5. Quia extat Præceptum Eminentissimi ac Reverendissimi Nostri Præfatis, ut Parochi, singulis diebus festivis sedeat in Confessionali-

tu innocentia. Horum rationes præcipuæ sunt: 1. In statu innocentia conveniens fuisset exercere actus externos Religionis pro Dei cultu. Sed hi consistunt præcipue in Sacramentis. Ergo Sacramenta fuissent instituta. 2. Filii Adam etsi nati fuissent in gratia, tamen non statim essent in ea confirmati; & interim peccare potuissent. Igitur indigni fuissent Sacramentis, ut munirentur, ne peccarent; vel ut resurgerent à culpa, si peccassent. 3. Motiva Sacramentorum desumuntur vel ex parte facientis, nempe ex Dei misericordia, & liberalitate; & non minus Deus tunc fuisset liberalis, quam in præsentia: vel ex parte indigentis, id est, hominis ad Deum diligendum, peccatum odio habendum, charitatem inter familias, servandam, & superioritatem cum dignitate exercendam; & ex parte lapsorum ad resurgendum. Sed pro his omnibus valde profuissent Sacramenta. Ergo. 4. Efficacia Sacramentorum provenit ex meritis Christi. Sed licet Christus passus non esset, si Adam peccatum non commisisset, tamen incarnatus esset, & summe meruisset ex virtute summae gloriæ, & summae gratiæ. Ergo. 5. Non omnia Sacramenta data sunt præcisè ob respectum peccati, sed ut magis homo uniretur Deo, ut in Eucharistia; & corroboraretur in ejus amore, ut in Confirmatione. Ergo etiam in statu Innocentia fuissent Sacramenta. Hanc opinionem tenet, & pluribus argumentis, ac motivis confirmat Emin. Cardin. de Lauræa tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 4. art. 2. ubi objectis occurrit; & subtiliter ea solvit; firmando hanc opinionem habere majorem congruentiam tum respectu divinæ Munificentia, tum humanæ conditionis in exercitio Theologicarum Virtutum, quod resultat ex existentia Sacramentorum.

Quod si quaeramus, an fuerint Sacramenta in lege Naturæ? Omnes Theologi concorditer dicunt, ea fuisse: Unum pro parvulis in remedium originalis peccati, & erat protestatio fidei de futuro Messia, per quem salvandi erant, facta à Parentibus. Altera pro adultis in remissionem peccatorum actualium, & erant actus virtutis pœnitentia, Sacrificia, Oblationes, & Decimæ: ut Theologi disputant, & docent non solum Morales, Layman. d. lib. 5. tract. 1. cap. 3. num. 2. & 3. Bonacina d. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. punct. 3. n. 7. Volpi resol. 165. num. 6. & 7. sed etiam Scholastici, Emin. Card. de Lugo de Sacramentis disp. 3. sect. 2. Gonet, pluribus citatis, d. tom. 5. disp. 2. art. 2. §. 1. 2. & 3. & novissime cæteris profundius, & plenius Emin. Cardinalis de Lauræa dict. tom. 1. de Sacram. disp. 4. art. 3. 4. 5. & 6.

Quo verò ad illud, An in Lege Mosaica fuerint Sacramenta, & quæ? pariter omnes Scholastici affirmant, fuisse; sed non concordant in iis nominandis, nisi in circumcissione, quæ communi voto Doctorum censetur Sacramentum Legis Veteris. Porro præter eam alia fuerunt Sacramenta, videlicet Eius agni Paschalis, Sacerdotum ordinationes, panes propositionis, purificationes ab immunditiis, expiationes pro peccatis, manuum ac pedum ablutiones, & pilorum rationes; de quibus supracitati DD. Layman, Bonacina, Volpi, Gonet, & Eminentiss. de Lugo, & de Lauræa locis citatis.

DECISIO V.
ARGUMENTUM.

Demonstratur, An Parochi, debeant esse assidui in administratione Sacramentorum? Quando peccent ob desidiam? Et An tempore Pestis debeant ea propriis manibus ministrare?

bis, commodum exhibentes Parochianis ad frequenter
confitendum, & communicandum; ut in Decretis
Congregationis Generalis habitæ coram Eminenti-
sua die 26. Septembris 1684. in quibus ad tertium in-
legitur: 3. *Et quoniam Sanctissima Sacramenta sunt Divi-
na medicamina, quibus animarum spiritualibus languori-
bus est medendum: iisdem Parochis cordi sit, juxta lauda-
bilem eorum consuetudinem, ut singulis festivis diebus, in
eorum Ecclesiis Sacramentorum uberrima dispensatio tum
Penitentię, tum Sacre Synaxis habeatur.* Sed trans-
gredi Præceptum Episcopi est mortale peccatum. *Cap. 2.
de major. & obediens. Nicol. Canonic. lucubr. lib. 1. tit.
33. num. 5. Ampl. 2.* Ergo prædictus Parochus reus
erit mortalis peccati. Et hanc opinionem amplexa
est Curia nostra Episcopalis, tum ex rationibus allatis,
tum ex auctoritate Navarri, Soti, Suarezii, Filliuci,
& aliorum DD. quos citat, & sequitur Bonacina *de
Penit. Sacram. d. disput. 5. q. 7. punct. 4. §. 2. num. 23.*
nec non Azorii, Coninchii, & Molfesii, quos allegat
Diana in resol. 42. *supra citata* §. 1.

Sed non minus dignum scitu est sequens Quæsitum,
3 videlicet: Tempore pestis Parochus residentiariam vult derelin-
quere, ut securitati vitæ suæ consulat. Queritur, an
absque lethali culpa id facere valeat?

Plures plura dicunt pro hujus casus resolutione: sed quia propositum fuit olim Sacrae Congregationi Concilii per Sanctum Carolum Borromeum Anno 1576, fatus sit ejusdem Sacrae Congregationis, (qua prius egerat de hoc cum Summo Pontifice) responsum referre; quo significavit eidem Sancto Archiepiscopo, Parochos tempore Pestis teneri omnino residere in suis Ecclesiis Parochialibus, posse tamen per alium idoneum ministrare Parochianis suis peste infectis Sacramenta Baptismi, & Pœnitentia; & si non residerint, contra eos procedendum esse servata forma *cap. 1. sess. 23. de res. in Conc. Trid.* Ità notat Fagnan. in *cap. Clericos. num. 45. de Cleric. non residen. tom. 4. pag. 86.* & Nicolius *Canonic. lucubr. lib. 3. tit. 4. num. 9.* Quibus adstantur Coton. *dict. lib. 3. contrav. 6. num. 11.* Diana *part. 5. tract. 3. resol. 83.* Quæ sedem obtinet in *Coordin. tom. 2. tract. 2. res. 58.* & Gobat. *d. tract. 1. num. 116.* ubi subdit monita pro Parochis tempore Pestis, ut residere, & Sacramenta tuò administrare valeant.

DECISIO VI.

ARGUMENTUM.

Explicatur in hac Decisione, quæ materia sit apta? quæ inepta? & quæ dubia in quocunque Sacramento? Et docetur, quomodo Materia, & Forma debeant simul coexistere.

S U M M A R I U M.

- 1 Mutatio materia, quæ nocet valori Sacramentorum?
- 2 Materia Sacramentorum alia remota, alia proxima.
- 3 Baptismi materia quæ apta, quæ inepta, quæ dubia.
- 4 Confirmationis materia apta, inepta, dubia.
- 5 Eucharistiæ materia triplex prædicta.
- 6 Penitentia materia, ut supra, triplex.
- 7 Extrema quoque Unctio.
- 8 Ordinis materias an Christus Dominus instituerit in specie infima? Et quæ sint aptæ in quocumque ordine?
- 9 Matrimonii quæ sit materia?
- 10 Azateria, & forma Sacramentorum an debeant simul coexistere?

Sed in primis, & ante omnia examinare oportet, & bene intelligere. Quæ mutatio materiæ noceat

valori Sacramentorum? Et quidem respondetur, nocere Sacramentorum valori omnem mutationem substantialem; illam scilicet, quæ habeat vim mutandi materiam aptam in materiam ineptam: quodsi mutatio sit tantum secundum qualitatem, ita ut reddat tantummodo materiam dubiam; et si subsistere possit valor Sacramentorum; nihilominus utens dubia materia peccaret mortaliter, nisi excusaretur ob magnam necessitatem, & faceret Sacramentum sub conditione, si materia est apta. *cap. si nulla de consecrat. dist. 4.* Gobat. in *Experim. Theolog. tract. 2. à num. 36. & seqq.* Diana par. 5. *tract. 3. resol. 1.* quam in Coordinato reperiet lector *tom. 1. tract. 1. ref. § 2. & Emin. Cardin. de Lauræ dict. tom. 1. disp. 2. art. 4.*

Ceterum, quia plurimi à Clero nostro collegerunt in specie materias remotas omnium Sacramentorum; (nam proximam esse applicationem remota, neminem latet, ut in singulis Sacramentis explicabitur) nolui, me pingeret eandem materiarum transcriptionis, pro majori Quæriti hujus intelligentia, & in obsequium studentium; quibus unico intuitu facile erit cognoscere, quænam sit materia apta, quænam inepta, & quænam dubia cujuscunque Sacramenti.

Baptismi materia apta.

Aqua Naturalis, id est, elementaris, benedicta, tam calida, quàm frigida, Fluminis, Maris, Pluvialis, Putei, Fontis, Paludis, aut Balneorum sulphureorum.

Aqua resoluta ex Nive, ex Gelu, ex Grandine, seu Glacie.

Aqua transfusa per venas metallicas, acetofas, falsas.
Aqua collecta ex vaporibus densatis evaporatis ex
olla ; & repertis in operculo testaceo.

Aqua adunata ex parietibus, & lapidibus defudantibus.

Aqua cadens ex foliis arborum.

Aqua mixta cum modico vino, aut alio liquore.

Aqua, in qua sunt leviter coctæ carnes, vel pisces, ita ut liquor plus habeat de natura aquæ, quàm de substantia corporum lixatorum in eo.

Baptismi materia inepta.

A Qua ebullita cum Vino seu Aceto.
Cerevisia crassa, & multum cocta.

Sanguis tam humanus, quàm bestiarum.

Brodium, seu Jus valde inspissatum.

Lixivium valdè decoctum cum cineribus.

Succus pomorum, pyrorum, ceraforum.

Lac, Urina, Saliva, Lacrymæ, Pituita, Sudor.

Aqua supernatans cruori, seu languini

Aqua non valens abluere ob mixturam aliarum re-
rum.

Aqua mixta coloribus ad pingendum.

Pulmentum, & Offa hordeacea bene cocta.

Atramentum, seu Aqua bullita cum aloë, galla, vel mixta cum Vitriolo, aut gummis.

Nix, Grando, Glacies, & Pruina, antequam resol-
vantur.

Baptismi materia dubia.

△ Quae rosacea.

A Cerevisia tenuis, & parum cocta.

Succus expressus ex herbis, ut aqua ex cicorea.

Aqua turbida expressa ex luto.

Brodium carnis, seu Jus non satis coctum.

Liquores per alchimiam educti ex floribus, seu plantis.

Aqua soluta è sale.

Aqua